

23.43x31.93	1	48 עמוד	המוסף - מעריב	08/03/2019	67522089-9
מאגנט - הוצאת ספרים - 25910					

תלמה אדמון

ספרים

קץ ההתלבטות

האופציות העומדות לרשות נער מרוקאי מוסלמי אינן מגוונות, ובמקרה של תעייה רובן מוליכות אל האסלאם הקיצוני. התבגרות בטנג'יר באביב הערבי

הספרדי פרנסיסקו דה ויטוריה באמצע המאה ה-16 באוניברסיטת סלמנקה שב-ספרד. הקובץ ראה אור ב-1557, ולמרבית התדהמה הוא דן בנושאים רלוונטיים. עיקרן של ההרצאות עוסק ביחסים שבין הכובשים הספרדים לאינדיאנים, בקשרי המסחר עמם, בהמרת דתם לנצרות וב-זכות לנהל מלחמה נגדם. כמו כן הספר דן באופן ההתמודדות שבין המעצמות, ספרד ופורטוגל, ביחס לשטחים שנכבשו.

האינדיאנים מכונים "ברברים", כיוון שאין הם נוצרים, ויש שלצורך הדיון הנוסח משווה אותם ליצורים חסרי בינה או ללוקים בנפשם. על הספרדים לעשות כל מאמץ לנצר את האינדיאנים: "אם הברברים (...) ימנעו מהספרדים להטיף את בשורת האוונגליון באופן חופשי, אזי הספרדים, לאחר שהפעילו שיקול דעת בניסיון להתגבר על ההתנגדות, רשאים להטיף ולנסות להביא להתנצרותם של אנשים אלה גם בניגוד לרצונם, ואם יש צורך גם להילחם, או לפתוח במלחמה, כדי להבטיח את התנאים והביטחון הנחוצים כדי להביא את דבר האוונגליון לאנשים אלה."

בעת ההיא עסקה אירופה בתביעות שליטיה על הטריטוריות הטראנס-אטלנטיות. בהתייחס לסוגיות אלה, דנו המלומדים והפוליטיקאים בחוקי הטבע ומשפט העמים ובמידת השפעתם על תנועות המסחר וההתיישבות מעבר לאוקיינוס. בספר מופיעה הקדמה מקיפה ומעמיקה מאת עמוס מגד, שאף ערך את הספר.

תרגום מלטינית והערות: נתן רון (170 עמ' כולל מפתח).

הימורים ואישה

במלון בריביירה הצרפתית נשמעות שיר חות קלילות בין בני עמים נינוחים שור-נים. בחדר פרטי שומע המספר מפי גברת אנגלייה "זקנה" סיפור לא קליל. הגברת המכובדת חושפת פגישת עבר עם צעיר אחוז אובססיה הימורים. המוסכמות החברתיות בנוגע למוסריות האישה הש-תנו מאז ימי צוויג, אבל המחשת ההתמ-רות להימורים מפורטת, עדכנית ואפקטיבית

"24 שעות בחיי אישה", שטפן צוויג, מגרמנית: הראל קין, תשע נשמות, 95 עמ'

גנוני הזה, כי השתלשלות העניינים משכנעת, נטועה במ-ציאות רעה וידועה. הנער שסרח נמלט מביתו וממשפחתו, נודד חסר כל מחוץ לעיר הולדתו, מוצא אוזן קשבת אצל מנהיג אסלאמי, מרוויח פרוטות במכירת ספרות קודש, נוכח במע-שים אלימים של סוכביו הפנאטיים, מתאהב בתיירת ספרדייה, נמלט לע-בודה במעבורת, בורח לעבודה בחדר מתים שאליו נאספות גופות פליטים שטבעו, ממשיך בבריחה לברצלונה הנכספת ונקלע לחיים חסרי מוצא ברחוב הגנבים.

ההומור שבו תובל הסיפור בתחילתו (בהתייחס לדיבור בערבית קלאסית: "נדמה לך בכל רגע שאתה עומד להכריז על עוד אסון בפלסטין או לפרשן איזה פסוק מהקוראן") נעלם לחלוטין בהמשך, כי אין דרך קומית לתאר את אובדן הזהות, את העדר התכלית בחיי נער מודרני, תאב ידע, שרוצה לפרוץ את גבולות נתוני הולדתו. הוא תמה על תיירים מער-ביים הנושאים עיניים משתאות בר-חובות טנג'יר ומקדישים זמן ללימוד ערבית. "תהיתי איזו סיבה בעולם יש לקטלניות צעירות מברצלונה לעלות על הדרך הזאת, שיש בה בוודאי מן הנדיבות, אבל שמובילה בכיוון ההפוך בדיוק מזה שאליו שואפים רוב תושבי העולם הערבי: להיפטר מן הקללה ולהגר צפונה."

ההתנכרות של משפחת הנער הבלתי סלחנית תהיה מכות אש שיישא על גופו ונפשו באשר ילך. אם הוריו ואחיו מתכחשים לך, אומר הספר, אין לך סיכוי לממש איזו אהבה, למצוא פינה חמה ומוגנת. הסופר שברא אותו לא נותן לו סיכוי, אבל הקורא מלווה אותו בלא יכולת לה-דול מתקוותו שמשוהו ישתפר בחיי הבחור. ובכך כוחו של אנאר, ביכולת לעורר אכפתיות ביחס לגיבורו המתמיד לחתור נגד גורלו. ♦

מלחמה ואינדיאנים

בהוצאת מאגנט יצא לאור ספר יוצא דופן, מרתק מבחינות היסטוריות, מוסריות ומשפטיות: "על האינדיאנים ועל הזכות למלחמה". הספר מכנס הרצאות שנשא התיאולוג

★ "רחוב הגנבים", מתיאס אנאר, מצרפתית: משה רון, עם עובד, ספריית פועלים, 296 עמ'

ד רך ארוכה ופתלתלה, אך גם קצרה וטרגית, עושה המספר ברומן החניכה הזה. זהו סי-פור שמתחיל בחוף המערבי במרוקו ומסתיים בברצלונה, ספרד, ולמרות הנימה המבודחת, חסרת הדא-גה, הפותחת את הרומן, ככל שהסי-פור מתקדם, נדמה שתוואי העלילה הפסימית ידוע מראש. "החיים אינם אלא רצף של תשובות כוזבות ושל אי-הבנות", אומר לעצמו לח'דר בסוף שנות התבגרות עגומה. הוא נולד והיה לנער בעיר טנג'יר, מרוקו, ובתחילה סגנון מסירתו משעשע, כמעט קליל. זה השלב שבו הקורא נלכד לתוך עולם נעורים של שיטוט ומעשי משובה, בלי לנחש שההמשך, שלא ירפה ממנו, ינ-חית עליו חיים של מספר צעיר שאין לו עתיד.

האופציות העומדות לרשות נער מרו-קאי, מוסלמי, גם אם ממשפחה לא דתית, אינן מגוונות, ובמקרה של תעייה רובן מוליכות אל האסלאם הקיצו-ני. השנה היא 2010, שנת האביב הערבי, ותנועות שמאל וימין מתעוררות בקצות החברות השוכנות מדרום לים התיכון. מרוקו תהיה האחרונה לאחוז באש המהפכה, בעודה דועכת. השלטונות יידעו לכבות את הרמץ לפני שיהפוך ללהבה. בתוך הקונטקסט הזה מנהל הנער לח'דר את חיי המתבגר הבודד בעולם נטול אמפתיה. ברחובות הרובע העני שלו הוא יוצא דופן, בגלל רוחו החופשייה וחובתו לספרי בלש בצרפתית. הוא אינטליגנטי, יש לו מבט חיצוני על ההתרחשויות סביבו, והוא נכון מחברו הטוב, המושפע בקלות.

הסופר מתיאס אנאר הצרפתי, יליד 1972, מזרחן שסייר במזרח התיכון ותרגם ספרים מערבית ומפסיטית, התגורר 15 שנים בברצלונה. ההתנסויות שצבר בשנות התפתחותו כאדם וכסופר ניכרות ברומן שלפנינו, שיצא לאור בצרפת ב-2012. בחירתו במספר צעיר הלומד על בשרו שאין דרך בריחה מן המקום שבו נולדת, הכתיבה לו סגנון שנאמנותו לו חיבלה מעט בעיצוב הסיפור. החל משלב מסוים נטע אנאר בטקסט הפלגות תיאוריות של רגש ומחשבה, בנוסח ים תיכוני. במקומות אלה המספר מאבד את הפיכחון ואת אמינותו. עם זאת, אפשר רצוי להתעלם מן המאמץ הסי-